

Πρόγραμμα Φεβρουάριος – Ιούνιος 2024

29 Φεβρουαρίου

28 Μαρτίου

25 Απριλίου

23 Μαΐου

13 Ιουνίου

🕒 18.30-20.30

Το Κέντρο Έρευνας για τις Ανθρωπιστικές Επιστήμες, αντλώντας από την πολύτιμη εμπειρία των Σεμιναρίων Ερευνητών ΚΕΑΕ, εγκαινιάζει μια νέα σειρά σεμιναρίων με τον τίτλο Πέμπτες στο ΚΕΑΕ. Οι στόχοι του Κέντρου παραμένουν σταθεροί: αφενός εργαζόμαστε για την ενίσχυση του επιστημονικού διαλόγου στις ανθρωπιστικές επιστήμες, αφετέρου διαθέτουμε σε επιστήμονες ερευνητές έναν φιλόξενο τόπο για να παρουσιάσουν τη δουλειά τους, να κουβεντιάσουν τα ερευνητικά τους ερωτήματα, να ανταλλάξουν απόψεις, γνώσεις, εμπειρίες με συναδέλφους είτε από την Ελλάδα είτε από το εξωτερικό. Σε αυτό το πλαίσιο, τα σεμινάρια έχουν ιδιαίτερο χαρακτήρα μιας και είναι ανοιχτά στο κοινό, αλλά ταυτόχρονα έχουν χαρακτηριστικά συνάντησης εργασίας καθώς βασίζονται στη μελέτη του έργου των ομιλητριών/τών, στον διάλογο και την εποικοδομητική ανταλλαγή απόψεων μεταξύ του ομιλητή, των συζητητών και του κοινού.

Τα σεμινάρια πραγματοποιούνται **στα γραφεία του ΚΕΑΕ** (Μανδροκλέους 26, Νέος Κόσμος, ισόγειο) δια ζώσης είτε/και υβριδικά (δηλ. με ταυτόχρονη διαδικτυακή σύνδεση με ομιλητές/συζητητές σε περίπτωση που αυτό είναι απαραίτητο) σταθερά την ημέρα **Πέμπτη** και το δίδωρο **18.30-20.30**.

RESEARCH
CENTRE for the
HUMANITIES

ΚΕΝΤΡΟ ΕΡΕΥΝΑΣ
για τις ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΕΣ
ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ

Μανδροκλέους 26
117 45, Νέος Κόσμος
Αθήνα

☎ 210 364 0424
✉ info@rchumanities.gr
🌐 rchumanities.gr

πέμπτες
στο ΚΕΑΕ
σεμινάρια
εργαστήρια
έρευνα

Μανδροκλέους 26
117 45, Νέος Κόσμος,
Αθήνα

☎ 210 364 0424
✉ info@rhumanities.gr
🌐 rhumanities.gr

29 Φεβρουαρίου 2024

🕒 18.30-20.30

Στέλιος Λεκάκης

Ερευντής Α', Centre for Landscape, Newcastle University

«Πέρα από το ιδιωτικό και το δημόσιο: Το μνημείο ως κοινό αγαθό»

Συζητητές

Δημήτρης Πέττας

Μεταδιδακτορικός Ερευντής, Τμήμα Οικονομικής και Περιφερειακής Ανάπτυξης, Πάντειο Πανεπιστήμιο

Μάρθα Μιχαηλίδου

Αναπληρώτρια καθηγήτρια, Τμήμα Επικοινωνίας, Μέσων και Πολιτισμού, Πάντειο Πανεπιστήμιο

Συντονισμός συζήτησης

Άντα Διάλλα

Καθηγήτρια Νεότερης και Σύγχρονης Ευρωπαϊκής Ιστορίας, ΑΣΚΤ
Πρόεδρος ΔΣ ΚΕΑΕ

Βιογραφικό Ομιλητή

Ο Στέλιος Λεκάκης σπούδασε κλασική αρχαιολογία και διαχείριση πολιτιστικής κληρονομιάς στο Πανεπιστήμιο Αθηνών και στο University College London. Είναι ερευνητής (α' βαθμίδας) στο Πανεπιστήμιο του Newcastle (αρχαιολογία, χαρακτηρισμός, πρόσληψη & διαχείριση του πολιτιστικού τοπίου) και διδάσκει Πολιτική Οικονομία και Πολιτιστική Διαχείριση στο Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο. Συνεργάζεται με ΜΚΟ (ιδρυτικό μέλος της MONUMENTA) και Πανεπιστήμια ως Σύμβουλος Διαχείρισης Πολιτιστικής Κληρονομιάς, ιδιαίτερα σε προγράμματα συμμετοχικών στρατηγικών διαχείρισης και πολιτιστικής πληροφορικής. Γράφει για τα νησιωτικά τοπία, το πολιτικό στην αρχαιολογία και τα κοινά στη διαχείριση μνημείων. Είναι δημιουργικός διευθυντής της εταιρείας Mazomos Landscape and Heritage Consultants με έδρα το Βέλγιο. Στον ελεύθερο χρόνο του γράφει κείμενα για το θέατρο και αναζητά σκόρπιες μικρές αλήθειες.

Περίληψη Ομιλίας

Στο πλαίσιο της οικονομικής ύφεσης και του επαναπροσδιορισμού των κοινωνικών και πολιτικών προτεραιοτήτων στην Ελλάδα και την Ευρώπη, βλέπουμε τα τελευταία χρόνια μια αυξανόμενη συζήτηση για οικονομικά αποδοτικά πολιτιστικά προϊόντα και ένα σύνολο προτάσεων για τη βιωσιμότητά τους με οικονομικούς όρους. Πίσω τους διακρίνεται η πανταχού παρούσα ρητορική της «αδυναμίας των δημοσίων φορέων για αποδοτική διαχείριση» και η κατεπείγουσα «ανάγκη υποστήριξης της ανταγωνιστικότητας και της επιχειρηματικότητας για την αξιοποίηση του πολιτιστικού κεφαλαίου» προς όφελος των εθνικών οικονομιών και συνεκδοχικά των πολιτών.

Αυτές οι συζητήσεις μπορούν εύκολα να συσχετιστούν με διάφορες απόπειρες περαιτέρω περιφραξης αγαθών της δημόσιας/κοινής σφαίρας, όπως του διαδικτύου, φυσικών πόρων (νερό), του αστικού χώρου (πλατείες) και του χώρου της υπαίθρου (παράλεις). Απέναντι στέκονται κοινωνικά κινήματα για την προστασία αυτών των δημόσιων/κοινών αγαθών που συνδέονται με πολιτικές δράσεις με κέντρα το έμφυλο ζήτημα, τον αντιφασισμό και την οικολογία, απαιτώντας την προστασία και την επιστροφή των αγαθών στους δικαιούχους τους, τους πολίτες.

Σε αυτό το πλαίσιο, θα συζητήσουμε τις δυνατότητες και τη δυναμική της τοποθέτησης της πολιτιστικής κληρονομιάς στη σφαίρα των κοινών στην Ελλάδα, εξετάζοντάς την ως κοινό αγαθό (Common Pool Resource) και προοδευτικά ως Κοινό (Common). Σκοπός μας είναι η οριοθέτηση μιας νέας γλώσσας για το μνημείο, το μουσείο και το τοπίο που θα υπερβαίνει την εθνική περιφραξη και θα εκπληρώνει την ουσία του πολιτιστικού αγαθού.

ΚΕΝΤΡΟ ΕΡΕΥΝΑΣ
για τις ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΕΣ
ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ

πέμπτες
στο ΚΕΑΕ
σεμινάρια
εργαστήρια
έρευνα

Μανδροκλέους 26
117 45, Νέος Κόσμος,
Αθήνα

☎ 210 364 0424
✉ info@rhumanities.gr
🌐 rhumanities.gr

28 Μαρτίου 2024

🕒 18.30-20.30

Άννα Καρακατσούλη

Καθηγήτρια, Τμήμα Θεατρικών Σπουδών, Πανεπιστήμιο Αθηνών

«Βιβλίο και άκρα δεξιά στην Ελλάδα μετά το 1974: Μια στρατευμένη και προστατευμένη αγορά»

Συζητητές

Ρόζα Βασιλάκη

Δρ. Ιστορίας, École des Hautes Études en Sciences Sociales

Δρ. Κοινωνιολογίας, University of Bristol

Γιώργος Σουβλής

Δρ. Ιστορίας και Πολιτισμού, Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο Φλωρεντίας

Συντονισμός συζήτησης

Αθηνά Μποζίκα

Υποψήφια Διδάκτορας Ιστορίας του Βιβλίου, Φιλοσοφική Σχολή,

Πανεπιστήμιο Αθηνών | Ερευνήτρια ΚΕΑΕ

Βιογραφικό Ομιλήτριας

Η Άννα Καρακατσούλη είναι Καθηγήτρια στο Τμήμα Θεατρικών Σπουδών της Φιλοσοφικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών και Διευθύντρια του Εργαστηρίου Ιστορίας του Βιβλίου. Ασχολείται με ζητήματα της ιστορίας της διανόησης και του βιβλίου, της διακίνησης των ιδεών στον ευρωπαϊκό χώρο, κυρίως κατά τους 19ο-20ο αι., και της ιστορίας της αποικιοκρατίας.

Περίληψη Ομιλίας

Η εκδοτική παραγωγή είναι ένας προνομιακός δείκτης της κυκλοφορίας και ανταλλαγής των ιδεών, ιδιαίτερα όταν οι εκδότες που εξετάζονται είναι στρατευμένοι ιδεολογικά και λειτουργούν με μαχητικούς όρους, αντίθετα από τους κατεστημένους εμπορικούς εκδότες. Το ζήτημα της διάχυσης και κανονικοποίησης των ακροδεξιών αντιλήψεων καθίσταται καίριο καθώς παρατηρείται πλέον μια σημαντική μεταβολή στον τρόπο δράσης των αντίστοιχων κομμάτων και οργανώσεων. Η αντιπαράθεση μεταφέρεται στο πεδίο της ταυτότητας και οι απροκάλυπτα ρατσιστικές θέσεις αντικαθίστανται από τον λόγο περί «πολιτισμικής διαφοράς» και «διαφύλαξης της ευρωπαϊκής ταυτότητας».

Θα παρουσιάσουμε τους εκδοτικούς διαύλους έντυπης παραγωγής που χρησιμοποιεί ο ελληνικός ακροδεξιός και εθνικιστικός χώρος μετά το 1974, προκειμένου να διακινήσει τις ιδέες και αντιλήψεις του, να δημιουργήσει ένα συνεκτικό πολιτικό αφήγημα και να προωθήσει τις επιδιώξεις του για πολιτισμική -και όχι μόνο- ηγεμονία. Θα δείξουμε πώς συγκροτείται ένα διακριτό εκδοτικό πεδίο και θα επιχειρήσουμε μια τυπολογία του ακροδεξιού και τους εθνικιστικού χώρου με βάση τις εκδοτικές στρατηγικές που διαπιστώσαμε.

ΚΕΝΤΡΟ ΕΡΕΥΝΑΣ
για τις ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΕΣ
ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ

πέμπτες
στο ΚΕΑΕ
σεμινάρια
εργαστήρια
έρευνα

Μανδροκλέους 26
117 45, Νέος Κόσμος,
Αθήνα

☎ 210 364 0424
✉ info@rhumanities.gr
🌐 rhumanities.gr

25 Απριλίου 2024

🕒 18.30-20.30

Άννα Παπαέτη

Επιστημονική Υπεύθυνη ERC MUTE, Ινστιτούτο Ιστορικών Ερευνών,
Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών

«Ακρόαση και η ηθική της μαρτυρίας»

Συζητητές

Πάνος Πανόπουλος

Αναπληρωτής Καθηγητής Ανθρωπολογίας της Μουσικής και του Χορού,
Πανεπιστήμιο Αιγαίου

Δρ. Πausανίας Καραθανάσης

Ερευνητής, Πανεπιστήμιο Κρήτης

Συντονισμός συζήτησης

Κέλλυ Λινάρδου

Επίκουρη Καθηγήτρια Ιστορίας της Τέχνης του Βυζαντίου και του Δυτικού
Μεσαίωνα, ΑΣΚΤ | Μέλος ΔΣ ΚΕΑΕ

Βιογραφικό Ομιλήτριας

Η Άννα Παπαέτη είναι επιστημονική υπεύθυνη του ερευνητικού προγράμματος ERC Consolidator Grant MUTE – *Ηχοστοία του τραύματος: μουσική, ήχος και η ηθική της μαρτυρίας* (Horizon 2020) στο Ινστιτούτο Ιστορικών Ερευνών του Εθνικού Ιδρύματος Ερευνών. Η έρευνά της εξετάζει το πλέγμα της μουσικής, του ήχου, της βίας και του τραύματος καθώς και τις διασταυρώσεις της πολιτικής, της ηθικής και της αισθητικής. Έχει τελήσει μεταδιδακτορική ερευνήτρια «Μαρία Σκλοντόφσκα Κιουρί» στο Πανεπιστήμιο του Γκέτινγκεν (2011-2014, FP7) και στο Πάντειο Πανεπιστήμιο (2017-2019, Horizon 2020). Η έρευνά της έχει επίσης υποστηριχθεί από τη Γερμανική Υπηρεσία Ακαδημαϊκών Ανταλλαγών (DAAD), το Ίδρυμα Ωνάση και το Κέντρο Έρευνας Ανθρωπιστικών Επιστημών (ΚΕΑΕ). Ως καλλιτέχνις μεταπλάθει την έρευνά της σε έργα που βασίζονται στο κείμενο και τον ήχο.

Περίληψη Ομιλίας

Η ανακοίνωση πραγματεύεται ζητήματα που αφορούν την ακρόαση σε σχέση με τα τραύματα της σύγχρονης Κυπριακής ιστορίας και τον πολυετή διαχωρισμό του νησιού μετά την Τουρκική εισβολή (1974), διερευνώντας το πώς αυτά έχουν αποτυπωθεί με ηχητικά και ακουστικά μέσα από το ραδιόφωνο. Επικεντρώνεται σε δύο ραδιοφωνικά προγράμματα: στα «Μηνύματα προς τους εγκλωβισμένους» στο πρώτο πρόγραμμα του κρατικού ραδιοφώνου του ΡΙΚ (1974-2003) και στην εκπομπή «Peace Garden» στον ελληνοκυπριακό ραδιοφωνικό σταθμό ΑΣΤΡΑ (1999-2003) με παρουσιάστρια την Τουρκοκύπρια ποιήτρια και συγγραφέα Neşe Yaşın – το πρόγραμμα αυτό έφερε για πρώτη φορά σε επαφή ακροάτριες από τα δύο μέρη του νησιού. Η ανακοίνωση εξετάζει τον τρόπο με τον οποίο το ραδιόφωνο και η ακρόαση λειτούργησαν δυναμικά ως ένας χώρος και ως μια διαδικασία διάρρηξης των τετελεσμένων της πράσινης γραμμής, υπονομεύοντας την αποσιώπηση των ιστοριών και των φωνών που επέβαλε ο διαχωρισμός του νησιού. Υποστηρίζει τον ρόλο της ακρόασης στη διαδικασία συμφιλίωσης αλλά και σε μια ηθική της μαρτυρίας, θέτοντας τα εξής ερωτήματα: Πώς αφουγκραζόμαστε και πώς αποκρινόμαστε σε τραυματικές μαρτυρίες που μιλούν για πολιτική βία ακόμα και όταν αυτές είναι αντίθετες με τα δικά μας βιώματα ή μνήμες; Πώς αποκρινόμαστε σε μαρτυρίες στις οποίες οι πληροφορήτριές μας είναι θύματα αλλά και θύτες μαζί;

ΚΕΝΤΡΟ ΕΡΕΥΝΑΣ
για τις ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΕΣ
ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ

πέμπτες
στο KEAE
σεμινάρια
εργαστήρια
έρευνα

Μανδροκλέους 26
117 45, Νέος Κόσμος,
Αθήνα

☎ 210 364 0424
✉ info@rhumanities.gr
🌐 rhumanities.gr

23 Μαΐου 2024

🕒 18.30-20.30

Yusuf Ziya Karabiçak

American School of Classical Studies at Athens

“The Ottoman Counter Revolution: The Patriarchate of Constantinople and Governance in Ottoman Europe, 1768-1828”

(Η ομιλία θα πραγματοποιηθεί στα αγγλικά)

Discussant

Eleni Gara

Associate Professor of Ottoman History, University of the Aegean

Discussion Coordinator

Kostas Gavroglu

Emeritus Professor of History of Science, University of Athens

Lecturer's CV

Yusuf Ziya Karabiçak has completed his PhD thesis titled “Local Patriots and Ecumenical Ottomans: The Orthodox Patriarchate of Constantinople in the Ottoman Configuration of Power, 1768-1828” at McGill University and EHESS. He is a historian of the Ottoman Empire, focusing on questions of state formation, religion, diplomacy, patriotism, and revolution from an Ottoman (Muslim and Orthodox) perspective. He is currently a Senior Research Member at the American School of Classical Studies at Athens.

Summary

The Ottoman-Russian War of 1768-1774 made alternatives to Ottoman power visible to the inhabitants of Ottoman Europe. In addition to the complete domination of the Russian armies, the fact of Russian occupation, administration, or mere presence in parts of the empire from Moldavia and Wallachia to the Morea, from Montenegro to the Aegean Islands, made it possible to imagine new futures outside of the empire. Growing imperial rivalries that brought the Ottomans into conflict with the Russians, Austrians, French, and even the British, the constant state of war, and the spread of new ideologies forced the Ottoman government to seek solutions that would ensure the continuity of the empire in this age of revolutions.

This paper argues that the Patriarchate of Constantinople was the main instrument through which the Ottoman Empire attempted to control the growing challenges to its dominance. Ottoman ministers were aware of the danger of revolution throughout this period and their alliance with the Patriarchate shaped the Ottoman counterrevolution. Drawing on Ottoman Turkish and Greek sources, I will show the emergence of an alliance between the Sublime Porte and the Patriarchate with the common goal of containing local elites, revolutionary rhetoric, and the influence of rival empires.

πέμπτες
στο ΚΕΑΕ
σεμινάρια
εργαστήρια
έρευνα

Μανδροκλέους 26
117 45, Νέος Κόσμος,
Αθήνα

☎ 210 364 0424
✉ info@rhumanities.gr
🌐 rhumanities.gr

13 Ιουνίου 2024

🕒 18.30-20.30

Δήμητρα Βασιλειάδου

Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Κοινωνικής Ιστορίας της ΝΑ Ευρώπης (19ος αιώνας), Πανεπιστήμιο Αιγαίου

«Δίκαιο, δικαιοσύνη και 'εγκλήματα κατά των ηθών' στην Ελλάδα, 1914-1970»

Συζητήτρια

Βενετία Καντσά

Καθηγήτρια Κοινωνικής Ανθρωπολογίας, Πανεπιστημίου Αιγαίου

Συντονισμός συζήτησης

Δέσποινα Βαλατσού

Επιστημονική Διευθύντρια - Κύρια Ερευνήτρια ΚΕΑΕ
ΣΕΠ ΜΠΣ «Ψηφιακές Ανθρωπιστικές Επιστήμες», ΕΑΠ

Βιογραφικό Ομιλήτριας

Η Δήμητρα Βασιλειάδου είναι αναπληρώτρια καθηγήτρια κοινωνικής ιστορίας στο τμήμα Κοινωνικής Ανθρωπολογίας και Ιστορίας του Πανεπιστημίου Αιγαίου. Τα ερευνητικά και συγγραφικά της ενδιαφέροντα εγγράφονται στην κοινωνική και πολιτισμική ιστορία του 19ου και του 20ού αιώνα, με έμφαση στους αυτοβιογραφικούς λόγους και στην ιστορία των συναισθημάτων, του φύλου, της οικογένειας και του «ιδιωτικού», της ψυχιατρικής, του εγκλήματος, της ποινικής δικαιοσύνης, της σεξουαλικότητας και της σεξουαλικής βίας. Την περίοδο αυτή διευθύνει το ερευνητικό πρόγραμμα «Σκληρές οικειότητες: μια ιστορία του βιασμού στην Ελλάδα του 20ού αιώνα», το οποίο υλοποιείται στο τμήμα Κοινωνικής Ανθρωπολογίας και Ιστορίας του Πανεπιστημίου Αιγαίου και υποστηρίζεται από το Ελληνικό Ίδρυμα Έρευνας και Καινοτομίας (ΕΛ.ΙΔ. Ε.Κ.).

Περίληψη Ομιλίας

Αξιοποιώντας ένα μεγάλο αρχειακό σύνολο δικαστικών υποθέσεων από την Αθήνα, τον Πειραιά και τα νησιά του Αιγαίου ανάμεσα στα 1914 και στα 1970 η διάλεξη αναλύει τις διαφορετικές εκδοχές που έπαιρναν οι εξωδικαστικοί συμβιβασμοί για ορισμένα από τα «εγκλήματα κατά των ηθών» (βιασμοί, αποπλανήσεις, απαγωγές, αιμομιξίες, 'παράν φύσιν' ασέλγειες) και τις αλλαγές τους στο χρόνο και στο χώρο. Μολονότι σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες οι εξωνομικοί συμβιβασμοί, ιδιαίτερα για σεξουαλικές πράξεις με μεγάλη ποινική και ηθική βαρύτητα, είχαν αρχίσει να στιγματίζονται ως ενδείξεις «ανομίας» και οπισθοδρόμησης ήδη από τον 19ο αιώνα, στην Ελλάδα συνέχιζαν να αποτελούν συνήθη μέσα για την επίλυση διαπροσωπικών διαφορών μέχρι το τέλος της δεκαετίας του 1960, συχνά με τη συμβολή κρατικών αξιωματούχων. Σε συνομιλία με τις πλούσιες ιστοριογραφίες του εγκλήματος και της δικαιοσύνης και την ανθρωπολογία του δικαίου θα υποστηρίξω ότι η συνεχιζόμενη ελκυστικότητα των εξωδικαστικών συμβιβασμών για σεξουαλικά εγκλήματα συνδεόταν με ενεργές κοινωνικές και πολιτισμικές αντιλήψεις για το δίκαιο και τη δικαιοσύνη, με την νομιμοποιητική τους ιστορικότητα, κυρίως στην αγροτική ύπαιθρο, και την ικανότητά τους να συνυπάρχουν λειτουργικά (και εναλλακτικά) με τα ποινικά δικαστήρια. Οι θύτες, τα θύματα και οι οικογένειές τους ασκούσαν κοινωνικό έλεγχο μέσω της διαπραγμάτευσης, αποκαθιστούσαν την κοινωνική τάξη και τις σχέσεις που είχαν διαρραγεί από το εκάστοτε σεξουαλικό έγκλημα, αποφεύγοντας την περαιτέρω έκθεση στη σκηνή του δικαστηρίου.

ΚΕΝΤΡΟ ΕΡΕΥΝΑΣ
για τις ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΕΣ
ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ